

Kodeks cywilny a sztuczna inteligencja

prof. dr hab. Aleksander Chłopecki

Zivilgesetzbuch und die künstliche Intelligenz

Prof. Dr. habil. Aleksander Chłopecki

Aktualne problemy związane z niedostosowaniem przepisów Kodeksu cywilnego do funkcjonowania SI w obrocie

- Obecnie **oświadczenie woli** może być rozumiane wyłącznie jako oświadczenie pochodzące od człowieka.
- Jak określić podmioty dokonujące czynności prawnej, w sytuacji, gdy **po jednej ze stron występuje sztuczna inteligencja**.
- Konieczność odmiennego rozumienia wad oświadczeń woli w kontekście zastosowania SI.
- **Przesłanki odpowiedzialności kontraktowej** w sytuacji zastosowania SI – czy powinny być odmienne?
- **Przesłanki odpowiedzialności deliktowej** w sytuacji zastosowania SI – czy powinny być odmienne?

Aktuelle Probleme im Zusammenhang mit der ausbleibenden Anpassung der Vorschriften des Zivilgesetzbuches an die Funktion der KI im Rechtsverkehr

- Derzeit kann eine **Willenserklärung** ausschließlich als von einem Menschen abgegebene **Erklärung** verstanden werden.
- Wie sollten jedoch die Parteien eines Rechtsgeschäfts bezeichnet werden, wenn es sich **bei einer dieser Parteien um künstliche Intelligenz handelt**?
- Notwendigkeit einer abweichenden Auslegung von Mängeln in Willenserklärungen im Zusammenhang mit der Verwendung von KI.
- **Voraussetzungen vertraglicher Haftung** bei Verwendung von KI – sollten sie anders ausgestaltet sein?
- **Voraussetzungen deliktischer Haftung** bei Verwendung von KI – sollten sie anders ausgestaltet sein?

Aktualne obszary zastosowania SI

Przykładowo:

- handel algorytmiczny;
- usługi bankowe i finansowe;
- autonomiczne samochody;
- profilowanie danych osobowych.

Aktuelle Anwendungsbereiche der KI

Beispiele:

- algorithmischer Handel;
- Bank- und Finanzdienstleistungen;
- autonome Fahrzeuge;
- Profiling personenbezogener Daten.

Pojęcie dysponenta SI

- Dysponent SI – osoba korzystająca z SI w określonym systemie nawiązywania relacji prawnych do osiągnięcia własnych celów, niezależnie od posiadanego tytułu prawnego
- Dysponent SI $\neq$ użytkownik SI (!)
- To, że daną osobę uznamy za dysponenta **nie określa przecież w sposób automatyczny relacji, jaka zachodzi pomiędzy SI a tymże dysponentem.**

Das Konzept eines KI-Inhabers

- KI-Inhaber – eine Person, die künstliche Intelligenz in einem bestimmten System zur Aufnahme rechtlicher Beziehungen nutzt, um eigene Ziele zu erreichen, ungeachtet des gehaltenen Rechtstitels
- KI-Inhaber $\neq$ KI-Nutzer (!)
- Die Tatsache, dass eine Person als Inhaber betrachtet wird, **bestimmt nämlich nicht automatisch die Beziehung zwischen der KI und diesem Inhaber.**

SI jako narzędzie

Konsekwencje przyjęcia tej teorii:

- przypisanie dysponentowi wszelkich działań sztucznej inteligencji;
- **brak możliwości** oceniania działania SI w kontekście wad oświadczeń woli;
- cała odpowiedzialność za działania SI spoczywa bezwarunkowo na dysponencie.

KI als ein Werkzeug

Die Folgen der Annahme dieser Theorie:

- Zuordnung aller Aktivitäten der künstlichen Intelligenz dem Inhaber;
- **Unmöglichkeit**, die Aktivitäten der KI vor dem Hintergrund der Mängel in Willenserklärungen zu bewerten;
- die gesamte Verantwortung für die Aktivitäten der KI liegt zwingend beim Inhaber.

SI jako przedstawiciel prawny dysponenta

- Zgodnie z art. 95 k.c. czynność prawna, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie albo wynikających z właściwości czynności prawnej, może zostać dokonana przez przedstawiciela. Taka czynność prawna, dokonana przez przedstawiciela w granicach umocowania, pociąga ponadto za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego.
- możliwość przyznania sztucznej inteligencji uprawnienia do działania w imieniu swych dysponentów, bez konieczności przyznawania jej osobowości prawnej.
- możliwość potraktowania SI jako posłańca.

KI als gesetzlicher Vertreter des Inhabers

- Gemäß Art. 95 des Zivilgesetzbuches kann ein Rechtsgeschäft vorbehaltlich der gesetzlich vorgesehenen oder sich aus der Eigenart des Rechtsgeschäfts ergebenden Ausnahmen von einem Vertreter vorgenommen werden. Ein solches Rechtsgeschäft, das von einem Vertreter im Rahmen seiner Befugnisse vorgenommen wird, hat darüber hinaus unmittelbare Folgen für die vertretene Person.
- Möglichkeit, der künstlichen Intelligenz die Befugnis zu erteilen, im Namen ihrer Inhaber zu handeln, ohne ihr Rechtspersönlichkeit zu gewähren.
- Möglichkeit, die KI wie einen Boten zu betrachten.

Porównanie koncepcji

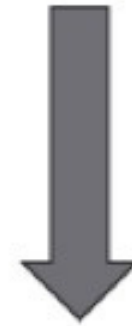
- Tożsame konsekwencje – w obu przypadkach odpowiedzialność kontraktowa ciążyłaby bowiem na dysponentcie;
- Ewentualne roszczenia regresowe dysponenta SI w stosunku do producenta.
- Konieczność ingerencji w przepisy dotyczące oświadczeń woli, by teoria przedstawicielstwa uzyskała rację bytu – inaczej trudności interpretacyjne...

Vergleich der Konzepte

- Identische Folgen – in beiden Fällen läge nämlich die vertragliche Haftung beim Inhaber;
- Mögliche Regressansprüche des KI-Inhabers gegenüber dem Hersteller.
- Notwendigkeit eines Eingriffs in die Vorschriften über Willenserklärungen, um die Vertretungstheorie zu substantiieren – ansonsten Auslegungsschwierigkeiten...

Odpowiedzialność kontraktowa

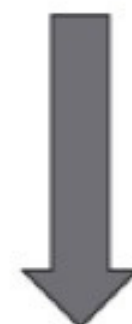
- Przede wszystkim wykorzystanie sztucznej inteligencji do zawierania i wykonywania umów obrotu masowego.
- Kto powinien być stroną stosunku obligacyjnego w przypadku zawierania umowy za pomocą sztucznej inteligencji?

Odpowiedź na powyższe pytanie zależy od tego, którą koncepcję zastosujemy: koncepcję SI będącej narzędziem w rękach dysponenta czy koncepcję SI będącej przedstawicielem dysponenta.

Vertragliche Haftung

- Vor allem Einsatz von künstlicher Intelligenz beim Abschluss und Vollzug von Massenverträgen.
- Wer sollte im Falle eines Vertragsschlusses mittels künstlicher Intelligenz Partei des Schuldverhältnisses sein?

Die Antwort auf die vorstehende Frage hängt davon ab, welches Konzept angewendet wird: das Konzept der KI als Werkzeug in den Händen des Inhabers oder das Konzept der KI als Vertreter des Inhabers.

Odpowiedzialność deliktowa

- Kto w istocie powinien być odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez SI?

Zasada winy?

Zasada ryzyka?

Zasada słuszności?

- Przesłanki egzoneracyjne

Deliktische Haftung

- Wer sollte eigentlich die Haftung für einen durch KI verursachten Schaden übernehmen?

Schuldprinzip?

Risikoprinzip?

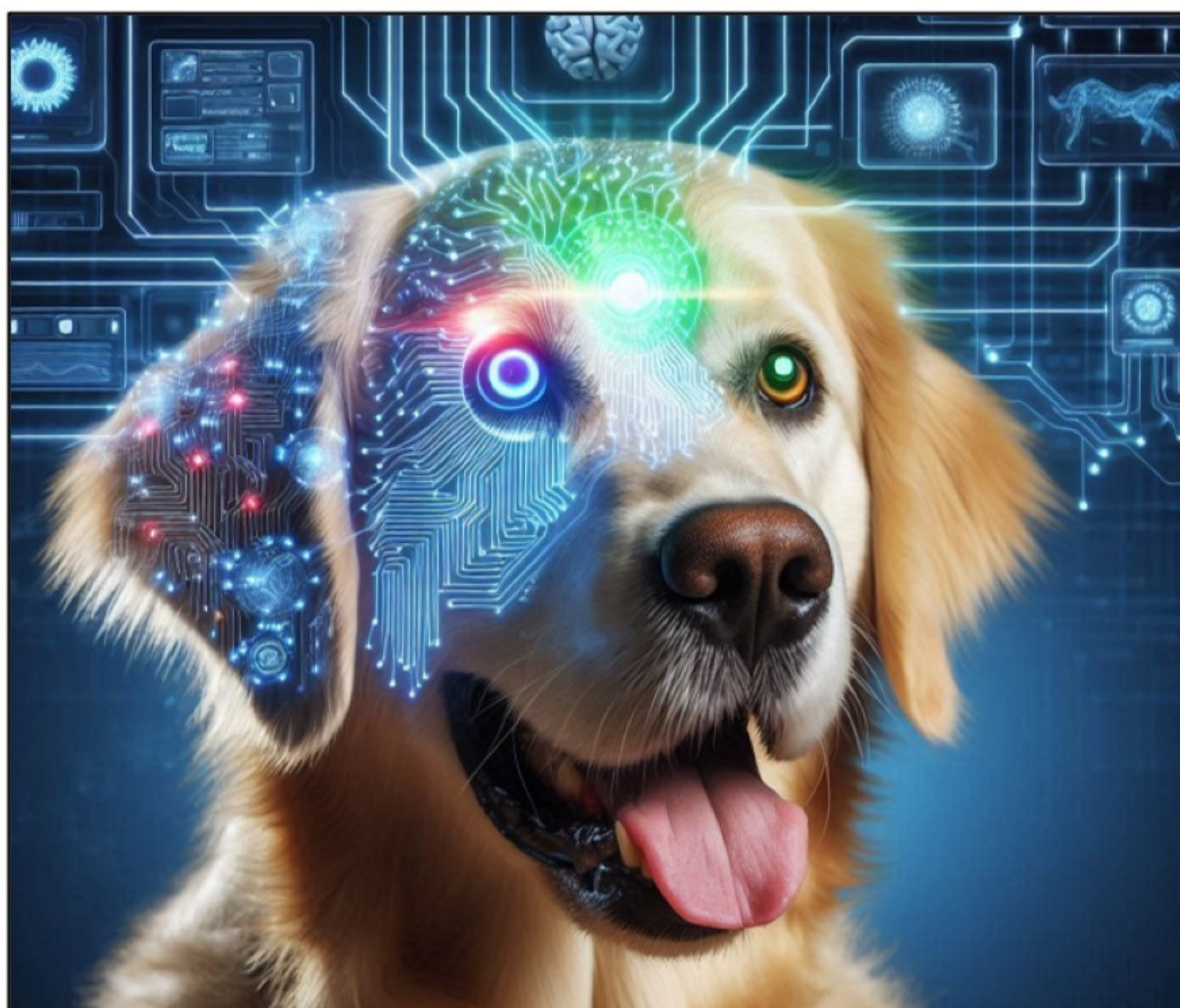
Billigkeitsprinzip?

- Entlastende Voraussetzungen

Dziękuję
za uwagę

Vielen Dank
für Ihre
Aufmerksamkeit!